

॥ याजुषज्योतिषम् ॥

.. yAjuShajyotiSham ..

sanskritdocuments.org

September 11, 2017

.. yAjuShajyotiSham ..

॥ याजुषज्योतिषम् ॥

Sanskrit Document Information

Text title : yaajuShajyotiSham

File name : yaajuShajyotiSha.itx

Category : jyotiSha, sociology_astrology

Location : doc_z_misc_sociology_astrology

Transliterated by : Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

Proofread by : Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

Latest update : May 21, 2009

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

September 11, 2017

sanskritdocuments.org

पंचसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिम् ।
 दिनत्वयनमासांगं प्राण्य शिरसा शुचिः ॥ १ ॥
 ज्योतिषामयनं पुण्यं प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।
 विप्राणां सम्मतं लोके यज्ञकालार्थं सिद्धये ॥ २ ॥
 वेद छि यज्ञार्थमभिप्रवृत्ताः कालानुपूर्व्यां विहिताश्च यज्ञाः ।
 तस्माद्विदं कालविधानशास्त्रं यो ज्योतिषं वेद स वेद यज्ञान् ॥ ३ ॥
 यथा शिष्या मयूराणां नागानां मलयो यथा ।
 तद्भेदांगशास्त्राणां ज्यौतिषं मूर्धानि स्थितम् ॥ ४ ॥
 ये बृहस्पतिना भुक्ता मीनात्प्रभृति राशयः ।
 ते हृताः पंचभिर्भूता यः शेषः स परिग्रहः ॥ ० ॥
 माघशुक्लप्रपन्नस्य पौषकृष्णसमापिनः ।
 युगस्य पंचवर्षस्य कालज्ञानं प्रयक्षते ॥ ५ ॥
 स्वराक्रमेते सोमार्कौ यदा साकं सवासवौ ।
 स्यात्तदादियुगं माघस्तपः शुक्लोऽयनं ङ्युदङ् ॥ ६ ॥
 प्रपद्यते श्रविष्ठादौ सूर्यायन्द्रमसावुदङ् ।
 सार्पिर्षे दक्षिणार्कस्तु माघश्रावणयोः सदा ॥ ७ ॥
 धर्मवृद्धिरपां प्रस्थः क्षपाद्भास उदग्गतौ ।
 दक्षिणे तौ विपर्यासः षण्मुहूर्त्ययनेन तु ॥ ८ ॥
 प्रथमं सप्तमं चाहुरयनाद्यं त्रयोदशम् ।
 यतुर्थं दशमं चैव द्विर्युगं बहुलोप्यतौ ॥ ९ ॥
 वसुस्त्वष्टा भवोऽजश्च मित्रः सर्पोऽश्विनौ जलम् ।
 धाता कश्यायनाथाः स्युरर्धपंचमभस्तपुतुः ॥ १० ॥
 अेकान्तरेऽह्नि मासे य पूर्वान् कृत्वादिमुत्तरः ।
 अर्धयोः पंचवर्षाणामृद् पंचदशाष्टमौ ॥ ११ ॥
 धुडेयं पर्व येत्पादे पादस्त्रिंशन्तु सैडिका ।
 भागात्मनापवृज्यांशान् निर्दिशेदधिको यद्वि ॥ १२ ॥
 निरेकं द्वादशाभ्यस्तं द्विगुणं गतसंज्ञिकम् ।

षष्ट्या षष्ट्या युतं द्वाभ्यां पर्वणाम् राशिरुच्यते ॥ १३ ॥
 स्युः पादोऽर्धत्रिपाद्याया त्रिद्वयेऽऽऽः कृतस्थितिम् ।
 साम्येन्दोस्तृणोऽन्ये तु पर्वकाः पंच सम्मिताः ॥ १४ ॥
 भांशाः स्युरष्टकाः कार्याः पक्षद्रादशकोद्गताः ।
 अेकादशगुणश्चोनः शुक्लेऽर्धं चैन्दवा यद्वि ॥ १५ ॥
 नवकैरुद्गर्तोशः स्यादूनः सप्तगुणो भवेत् ।
 आवापस्त्ययुजेऽर्धं स्यात्पौलस्ये । आस्तंगतेऽपरम् ॥ १६ ॥
 जावाद्यंशैः सप्तं विधात् पूर्वार्धं पर्वं सूतरे ।
 भादानं स्याद्यतुर्दृश्यां काष्ठानां देविना कलाः ॥ १७ ॥
 जौ द्रा गः षे श्रे ङी रो चा श्चिन्मूषकण्यः सूमाधाणः ।
 रे मृ धाः स्वापोजः कृष्यो ऽ ज्येष्ठा षत्यृक्षा विंगैः ॥ १८ ॥
 कार्या भांशाष्टकास्थाने कला अेकान्नविंशतिः ।
 ङनस्थाने त्रिसप्तति मुद्गवपेदूनसम्भवे ॥ १९ ॥
 तिथिमेकादशाभ्यस्तां पर्वभांशसामन्विताम् ।
 विभज्य भसमूढेन तिथिनक्षत्रमादृशेत् ॥ २० ॥
 याः पर्वभादानकलास्तासु सप्तगुणाम् तिथिम् ।
 युक्त्या तासां विजानीयात् तिथिभादानिकाः कलाः ॥ २१ ॥
 अतीतपर्वभाग्येभ्यः शोधयेद् द्विगुणाम् तिथिम् ।
 तेषु माण्डलभागेषु तिथिनिष्ठांगतो रविः ॥ २२ ॥
 विषुवन्तं द्विरभ्यस्तं तृपोनं षड्गुणीकृतम् ।
 पक्षा यदर्थं पक्षाणाम् तिथिः स विषुवान् स्मृतः ॥ २३ ॥
 पलानि पंचाशदपां धृतानि तदाढकं द्रोणमतः प्रमेयम् ।
 त्रिभिर्विडीनं कुड्मैस्तु कार्यं तन्नाडिकायास्तु भवेत् प्रमाणम् ॥ २४ ॥
 अेकादशभिरभ्यस्य पर्वार्णो नवभिस्तिथिम् ।
 युगलब्धं सपर्वं स्याद् वर्तमानार्कभं कमात् ॥ २५ ॥
 सूर्यर्क्षभागान् नवभिर्विभज्य शेषान् द्विरभ्यस्य दिनोपभुक्तिः ।
 तिथेर्युता भुक्तिदिनेषु कालो योगो दिनैकादशकेन् तद्भम् ॥ २६ ॥

त्रंशो भशेषो द्विवसांशभागश्चतुर्दशस्थाप्यपनीय भिन्नम् ।
 भार्घेऽधिके याधिगते परोऽशोद्भावुत्तमे तन्नवकैरवेत्य ॥ २७ ॥
 त्रिंशत्यक्षां सषट्षष्टिरब्धः षट् चर्तवोऽयने ।
 मासा द्वादश सौर्याः स्युरेतत् पंचगुणं युगम् ॥ २८ ॥
 उदयावासवस्य स्युर्दिनराशि संपंचकः ।
 ऋषेर्द्विषष्टिडीनः स्याद् विंशत्या यैकयास्तृणाम् ॥ २९ ॥
 पंचत्रिंशं शतं पौषणम् अेकोनमयनोऽन्युषेः ।
 पर्वणं स्याद्यत्तुष्पाटी काष्ठानां यैव ताः कलाः ॥ ३० ॥
 सावनेन्दुस्तृमासानां षष्टिः सैकद्विसप्तिका ।
 धुस्त्रिंशत् सावनः सार्धः सौरस्तृणं स पर्ययः ॥ ३१ ॥
 अग्निः प्रजापतिः सोमो रुद्रोदितिभृडस्पती ।
 सर्पाश्च पितरश्चैव भगश्चैवार्यमापि य ॥ ३२ ॥
 सविता त्वष्टाय वायुश्चेन्द्राग्नी मित्र अेव य ।
 इन्द्रो निऋतिरापो वै विश्वेदेवास्तथैव य ॥ ३३ ॥
 विष्णुर्वसवो वरुणुऽजैकपात् तथैव य ।
 अडिर्बुध्नस्तथा पूषा अश्विनौ यम अेव य ॥ ३४ ॥
 नक्षत्रदेवता अेता अेताभिर्यज्ञाकर्मणि ।
 यजमानस्य शास्त्रज्ञैर्नाम नक्षत्रं स्मृतम् ॥ ३५ ॥
 उग्राण्यार्द्रा य चित्रा य विशाभा श्रवणोश्चयुक् ।
 क्रूरणि तु मघास्वाती ज्येष्ठा मूलं यमस्य य ॥ ३६ ॥
 धूनं द्विषष्टिभागेन ज्ञे (डे) यं सौरं सपार्वणम् ।
 यत्कृतावुपजायेते मध्येऽन्ते याधिमासकौ ॥ ३७ ॥
 कला दश सविंशा स्याद् द्वे मुहुर्तस्य नाडिके ।
 धुस्त्रिंशत् तत्कलानां तु षट्शती त्र्यधिका भवेत् ॥ ३८ ॥
 सप्तमं भयुक् सोमः सूर्यो धूमि त्रयोदश ।
 नवमानि तु पंचाक्षः काष्ठा पंचाक्षरा भवेत् ॥ ३९ ॥

यद्दुत्तरस्यायनतो गतं स्यात् छेषं तथा दक्षिणतोऽयनस्य ।
तदेकषष्ठ्याद्विगुणं विभक्तं सद्वादशं स्याद् द्विसप्रमाणम् ॥ ४० ॥
यर्धं दिनभागानां सदा पर्वणि पर्वणि ।
ऋतुशेषं तु तद् विधात् संप्याय सल सर्वणाम् ॥ ४१ ॥
धत्तुपायसमुद्देशो भूयोप्यहः प्रकल्पयेत् ।
ज्ञेयराशिं गताभ्यस्तं विभजेज्ज्ञानराशिना ॥ ४२ ॥
धत्तेतन्मासवर्षाणां मुहूर्तोदयपर्वणाम् ।
दिनत्वयनमासांगं व्याख्यानं लगधोऽब्रवीत् ॥ ०० ॥
सोमसूर्यस्तृयरितं विद्वान् वेदविदश्रुते ।
सोमसूर्यस्तृयरितं लोके लोके य सम्मतिम् ॥ ४३ ॥
॥ इति याजुषज्योतिषं समाप्तम् ॥

Encoded and proofread by
Sanjay Prabhakaran sanjaychettiar at gmail.com

.. yAjuShajyotiSham ..

Searchable pdf was typeset using generateactualtext feature of X_YLA_TE_X 0.99996
on September 11, 2017

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

